

Saksmappe: 2025/154
Saksbehandler: RB
Dato: 04.09.2025

SAKSFRAMLEGG

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
47/25	Tjenesteutvalget	24.09.2025
55/25	Kommunestyret	16.10.2025

Spørsmål om oppstart av planarbeid for Skipmannsheia sol- og batteripark

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Kommunestyret ønsker ikke at det startes opp planarbeid for Skipmannsheia sol- og batteripark. Dette begrunnes med at planinitiativet ikke er i tråd med kommuneplanens arealdel eller prinsippet om fornybar energi i kommuneplanens samfunnsdel hvor det står at «Kommunen skal støtte utvikling av fornybar energi, inkludert mer effektiv utnyttelse av eksisterende vannkraft og være fremoverlent med tanke på produksjon av solenergi i allerede utbygde områder, for å øke lokal energiproduksjon uten betydelige naturinngrep»

Vedtaket fattes i henhold til plan- og bygningsloven § 12-8.

Tjenesteutvalgets behandling av sak 47/2025 i møte den 24.09.2025:

Robert Bjørnestøl orienterte om saken.

Forslag til vedtak fra Alfred Ø. Fjermeros:

Innstilling fra Tjenesteutvalget til Kommunestyret:

Tjenesteutvalget innstiller til Kommunestyret at det ønskes oppstart av planarbeid for Skipmannsheia sol- og batteripark på gårds- og bruksnummer 14/2.

Vedtak

Med hjemmel i plan- og bygningsloven (PBL) § 12-8, vedtar Tjenesteutvalget å gi klarsignal for oppstart av detaljregulering for Skipmannsheia sol- og batteripark, og oversender innstillingen til Kommunestyret for endelig avgjørelse 16. oktober 2025.

Begrunnelse for innstillingen

Tjenesteutvalget har vurdert planinitiativet fra Høyspent Vest AS på vegne av Solkraft Sør AS opp mot kommuneplanens føringer og de samfunnsmessige fordelene ved tiltaket.

Vurdering av avvik fra Kommuneplanens arealdel:

Tjenesteutvalget anerkjenner at planinitiativet kan tolkes som i strid med både kommuneplanens arealdel og samfunnsdel. Området er avsatt til LNFR-formål (Landbruk, Natur og Friluftsliv samt Reindrift), og kommunens arealprinsipp for fornybar energi vektlegger produksjon av solenergi i allerede utbygde områder for å unngå betydelige naturinngrep. Tiltaket, som ligger på heia, er i utgangspunktet ikke i tråd med dette prinsippet, slik kommunedirektøren har vurdert det.

Til tross for dette formelle avviket, mener Tjenesteutvalget at de kvalitative hensynene og samfunnsnyten ved prosjektet er såpass sterke at kommunen bør benytte sin mulighet til å tillate planoppstart etter PBL § 12-8.

Vurdering av prosjektets kvalitative fordeler og minimalt inngrep:

Utvalget legger vekt på at planinitiativet er faglig godt utredet og gir et godt grunnlag for det videre reguleringsarbeidet:

1. Redusert landskapspåvirkning: Planområdet anses å ha trekk som oppfyller intensjonen bak prinsippet om å prioritere allerede påvirkede arealer. Området er nylig flatehogd (2021) og bærer preg av tidligere skogsdrift. Det krysses av en 22 kV høyspentlinje og ligger nær en 132 kV linje. Landskapet fremstår som teknisk påvirket.
2. Konsekvensutredning (KU): Konsekvensanalysene viser at tiltaket har lav negativ innvirkning på sentrale temaer:
 - Friluftsliv vurderes å ha en ubetydelig konsekvens (0), da det ikke er funnet etablert bruk av området til friluftsliv av betydning.
 - Landskap vurderes samlet sett til Noe konsekvens (-). Delområde 2 (adkomstveien) vurderes til å være en type tiltak som ikke er fremmed i dette landskapet.
 - Naturmangfold konkluderes med ubetydelig til noe miljøskade (0/-). Den ene registrerte våtmarkforekomsten (en liten jordvannsmyr) har for liten arealstørrelse til å gis høy verdisetting. Det er anbefalt at myren bevares og reguleres som hensynssone, et tiltak som er ment å inkorporeres i planen.
3. Samfunnsnytte: Det overordnede formålet om å etablere et solkraftanlegg (4,5 MWp, 5 GWh/år) med en batteripark (4 MWh/2 MW) bidrar sterkt til økt forsyningssikkerhet og underbygger nasjonale og regionale føringer for økt fornybar energiproduksjon. Utredningen anbefaler å tillate etableringen da den samlede negative konsekvensen er lav og tiltaket medfører positive konsekvenser knyttet til forsyningssikkerhet, lavere prisvolatilitet og reduserte klimagassutslipp. På bakgrunn av de sterke nasjonale og regionale signalene om å tilrettelegge for mer fornybar energiproduksjon, og med bakgrunn i at KU-rapportene viser at tiltaket ikke medfører vesentlig skade på natur-, landskaps- eller friluftsinnteresser utover noe konsekvens, mener Tjenesteutvalget at Kommunestyret bør ønske planoppstart velkommen. En reguleringsprosess vil sikre at kommunen får et

helhetlig beslutningsgrunnlag og mulighet til å stille vilkår for å mitigere de identifiserte ulempene.

Votering:

Innstilling mot Forslag fra A. Ø. Fjermeros (H)	Forslag fra A. Ø. Fjermeros (H)
Innstilling 2	Forslag fra A. Ø. Fjermeros (H) 5
UAVHENGIG (2/2) Runar Røinås Camilla Espegren Mjåland	HØYRE (3/3) Stine Therese Eliassen Kåre Mjåland Alfred Øyna Fjermeros (satt manuelt av Alfred Øyna Fjermeros) SETERPARTIET (1/1) Øyvind Honnemyr ARBEIDERPARTIET (1/1) Björg Nygaard

Tjenesteutvalgets vedtak

Med hjemmel i plan- og bygningsloven (PBL) § 12-8, vedtar Tjenesteutvalget å gi klarsignal for oppstart av detaljregulering for Skipmannsheia sol- og batteripark, og oversender innstillingen til Kommunestyret for endelig avgjørelse 16. oktober 2025.

Kommunestyrets behandling av sak 55/2025 i møte den 16.10.2025:

Solkraft Sør v/ Ingar Høye og Nicolai Bjørnsen orienterte om saken.

Forslag fra A. Ø. Fjermeros (H)
Med utgangspunkt i innstilling fra Tjenesteutvalget til Kommunestyret : Kommunestyret ønsker at oppstart av planarbeid for Skipmannsheia sol- og batteripark på gårds- og bruksnummer 14/2. Vedtak Med hjemmel i plan- og bygningsloven (PBL) § 12-8, vedtar Kommunestyret å gi klarsignal for oppstart av detaljregulering for Skipmannsheia sol- og batteripark

.
En solcellepark vil ha begrenset levetid. Kommunestyret ber og om at Solkraft legger i tillegg fram en plan for hvordan opprydning i naturen skal foregå ved en avvikling av solcelleparken i fremtiden.

Habilitet fra R. Røinås (UAV)

Ønsker at kommunestyret vurderer min habilitet i saken knyttet til Skipmannsheia på eiendom 14/2. Grunnen til at jeg ønsker en vurdering, er at jeg som grunneier eier eiendom, 13/7, som er nevnt i saken som en av naboeiendommene.

Til informasjon ligger ønsket solcellepark omtrent 3,4 km i luftlinje fra min eiendom.

Forslag fra T. Møkjåland (KONS)

Ønske om utsettelse av saken da trengs befarig

Habilitet fra K. R. Tønnessen (FrP)

Jeg stiller også spørsmål om habilitet i denne saken. Jeg er grunneier i nærheten av dette prosjektet.

Votering over utsettelsesforslaget fra Terje Møkjåland:

Forslag fra T. Møkjåland (UAV)	Falt
FOR 3	MOT 14

KONSERVATIVT (1/1) Terje Møkjåland UAVHENGIG (2/5) Sidsef Frafjord Runar Røinås	HØYRE (5/5) Jan Andre Myhren Kåre Mjåland Stine Therese Eliassen Kristin Kartevoll Myhren Alfred Øyna Fjermeros SENTERPARTIET (3/3) Kristin Skaiaa Øyvind Honnemyr Berit Hauan FREMSKRITTSPARTIET (2/3) Lars Arnfinn Flatelid Kjell Reidar Tønnessen ARBEIDERPARTIET (2/2) Björg Nygaard Linda Skripeland UAVHENGIG (2/5) Christian Olsen Camilla Espegren Mjåland
--	---

Votering over habiliteten til Runar Røinås:

Spørsmål fra R. Røinås (UAV)	Ble erklært habil
FOR 0	MOT 15
	ARBEIDERPARTIET (2/2) Björg Nygaard Linda Skripeland SENTERPARTIET (3/3) Berit Hauan Øyvind Honnemyr Kristin Skaiaa

	HØYRE (5/5) Kåre Mjåland Stine Therese Eliassen Alfred Øyna Fjermeros Kristin Kartevoll Myhren Jan Andre Myhren KONSERVATIVT (1/1) Terje Møkjåland UAVHENGIG (3/4) Christian Olsen Sidsef Frafjord Camilla Espegren Mjåland FREMSKRITTSPARTIET (1/2) Lars Arnfinn Flatelid
--	--

Votering over habilitetsforslaget fra Kjell Reidar Tønnessen:

Habilitet fra K. R. Tønnessen (FrP)	Kjell Reidar Tønnessen ble erklært habil
Inhabil 0	Habil 16
	SETERPARTIET (3/3) Kristin Skaiaa Øyvind Honnemyr Berit Hauan HØYRE (5/5) Kristin Kartevoll Myhren Stine Therese Eliassen Kåre Mjåland Alfred Øyna Fjermeros Jan Andre Myhren

	KONSERVATIVT (1/1) Terje Møkjåland (satt manuelt av Jorunn Sørle Tveiten) UAVHENGIG (4/4) Sidsel Frafjord Christian Olsen Runar Røinås Camilla Espegren Mjåland ARBEIDERPARTIET (2/2) Linda Skripeland Björg Nygaard FREMSKRITTSPARTIET (1/2) Lars Arnfinn Flatelid
--	---

Votering over forslaget fra Alfred Øyna Fjermeros mot innstilling:

Innstilling mot Forslag fra A. Ø. Fjermeros (H)	Forslag fra A. Ø. Fjermeros (H)
Innstilling 7	Forslag fra A. Ø. Fjermeros (H) 10

KONSERVATIVT (1/1) Terje Møkjåland UAVHENGIG (4/4) Camilla Espegren Mjåland Sidsel Frafjord Christian Olsen Runar Røinås ARBEIDERPARTIET (1/2) Linda Skripeland HØYRE (1/5) Kåre Mjåland	HØYRE (4/5) Alfred Øyna Fjermeros Stine Therese Eliassen Kristin Kartevoll Myhren Jan Andre Myhren FREMSKRITTSPARTIET (2/3) Lars Arnfinn Flatelid Kjell Reidar Tønnessen SENERPARTIET (3/3) Øyvind Honnemyr Berit Hauan Kristin Skaiaa ARBEIDERPARTIET (1/2) Björg Nygaard
---	--

Kommunestyrets vedtak

Kommunestyret ønsker at oppstart av planarbeid for Skipmannsheia sol- og batteripark på gårds- og bruksnummer 14/2.

Vedtak Med hjemmel i plan- og bygningsloven (PBL) § 12-8, vedtar Kommunestyret å gi klarsignal for oppstart av detaljregulering for Skipmannsheia sol- og batteripark..

En solcellepark vil ha begrenset levetid. Kommunestyret ber og om at Solkraft legger i tillegg fram en plan for hvordan opprydning i naturen skal foregå ved en avvikling av solcelleparken i fremtiden.

Sammendrag

Høyspent Vest AS har på vegne av forslagsstiller Solkraft Sør sendt inn planinitiativ for oppstart av detaljregulering på Skipmannsheia (gårds- og bruksnummer 14/2 på Skisland). Formålet er å legge til rette for etablering av et solkraftanlegg med tilhørende batteripark. Området er i dag avsatt til LNFR-formål i kommuneplanens arealdel og er dermed i strid med kommuneplanens arealdel. Plan- og bygningsloven § 12-8 gir kommunen mulighet til å stanse private planinitiativ som ikke er i tråd med

kommuneplanen. Kommunedirektøren vurderer at planinitiativet er godt nok til å starte opp planarbeid, men har kommet frem til at det ikke anbefales oppstart med bakgrunn i at planene er i strid med kommuneplanens arealdel og prinsippet om fornybar energi i kommuneplanens samfunnsdel. Saken fremmes til politisk behandling for å avklare om kommunestyret ønsker at det startes opp planarbeid.

Bakgrunn for saken

Høyspent Vest AS har på vegne av forslagsstiller Solkraft Sør sendt inn planinitiativ for oppstart av detaljregulering på Skipmannsheia (gårds- og bruksnummer 14/2 på Skisland). Formålet er å legge til rette for etablering av et solkraftanlegg med tilhørende batteripark. Området er i dag avsatt til LNFR-formål i kommuneplanens arealdel og er dermed i strid med kommuneplanens arealdel. Plan- og bygningsloven § 12-8 gir kommunen mulighet til å stanse private planinitiativ som ikke er i tråd med kommuneplanen. Planinitiativet fremmes til politisk behandling for å avklare om kommunestyret ønsker at det startes opp planarbeid.

Planområdet og kort om prosjektet

Planområdet ligger ved Skisland på Skipmannsheia i Iveland kommune, og er i kommuneplanens arealdel avsatt til LNFR-formål. Formålet med detaljreguleringen er å legge til rette for etablering av et solkraftverk med tilhørende batteripark, adkomstvei og nødvendig infrastruktur.

Planområdet er ca. 90 daa ved Skipmannsheia, hvorav ca. 53 daa foreslås brukt til solcelleanlegg. Det planlegges om lag 7300 paneler med installert effekt på 4,5 MWp og en forventet årsproduksjon på ca. 5 GWh, tilsvarende det årlige strømforbruket til om lag 250 husstander. Anlegget vil også inkludere en batteripark med kapasitet på 4 MWh og effekt på 2 MW, samt nødvendig adkomstvei og nettilknytning. Anlegget er planlagt fundamentert med en festeløsning tilpasset fjellterrenget for å redusere terrenginngrepet.

Krav om konsekvensutredning

Etter forskrift om konsekvensutredninger § 8, vedlegg II nr. 3 k skal det vurderes om solkraftverk som ikke omfattes av vedlegg I nr. 30, krever konsekvensutredning. Det er vurdert at tiltaket utløser krav om konsekvensutredning, men at planprogram ikke er nødvendig. Temaene som særlig skal belyses er landskap, friluftsliv og naturmangfold. Forslagsstiller har allerede utarbeidet fagrapporter som viser at området er lite brukt til friluftsliv, at tiltaket har små konsekvenser for landskapet, og at det er funnet en myr med naturverdi som skal bevares. Disse vurderingene gir et godt utgangspunkt for det videre planarbeidet. Det er likevel gjennom reguleringsprosessen at kommunen får et helhetlig beslutningsgrunnlag.

Planprosess og medvirkning

Forslagstiller har allerede hatt dialog med berørte parter, inkludert grunneier og naboer. Hvis det er ønskelig at planarbeidet startes opp vil arbeidet følge en detaljreguleringsprosess i henhold til loven.

Forholdet til kommuneplanens arealdel

Området er i dag avsatt til LNFR-formål i kommuneplanens arealdel. Etablering av solkraftverk er ikke i samsvar med dette, og en eventuell regulering vil derfor innebære et avvik fra gjeldende arealbruk.

Forholdet til kommuneplanens samfunnsdel

I samfunnsdelen har kommunen et arealprinsipp for fornybar energi hvor det heter: «Kommunen skal støtte utvikling av fornybar energi, inkludert mer effektiv utnyttelse av eksisterende vannkraft og være fremoverlent med tanke på produksjon av solenergi i allerede utbygde områder, for å øke lokal energiproduksjon uten betydelige naturinngrep.»

Samfunnsdelen legger vekt på at solkraft primært bør lokaliseres i allerede utbygde områder for å begrense naturinngrep. Planområdet ligger på heia og er ikke bebyggt.

Samtidig skal anlegget kobles til eksisterende høyspentlinjer, men dette regnes ikke som et utbygd område i henhold til prinsippet, slik kommunedirektøren vurderer det. Kommunedirektøren vurderer derfor at etablering av et solkraftanlegg her ikke er helt i tråd med prinsippet.

Statlige og nasjonale føringer

Forslagsstiller viser i planinitiativet til nasjonale og statlige føringer som legger vekt på økt produksjon av fornybar energi. I nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027 understrekes det at det er viktig å sikre god balanse mellom mer fornybar energi og miljøhensyn, og at fylkeskommuner og kommuner bør bidra til å tilrettelegge for økt fornybar energiproduksjon. Dette viser at det er et nasjonalt fokus på å legge til rette for mer fornybar energi.

Kommunedirektørens vurderinger

Planområdet ligger i LNFR-område og er ikke utbygd, og etablering av et solkraftanlegg er dermed i strid med kommuneplanens arealdel og samfunnsdel, som legger vekt på solkraft *i allerede utbygde områder*.

Planinitiativet er faglig godt utredet og representerer et godt grunnlag for reguleringsarbeid. Fagrapporter gir et godt utgangspunkt for vurdering av landskap, naturmangfold og friluftsliv.

Samtidig gir kommunens politiske styringsdokumenter føringer for hvordan arealbruk og fornybar energi skal håndteres. Kommunedirektøren vurderer at tiltaket ikke er i tråd med kommuneplanens areadel og prinsippene for fornybar energi i kommuneplanens samfunnsdel, og på bakgrunn av dette anbefales det ikke å starte opp planarbeid.

Økonomiske konsekvenser og lokal nytte

Saken gjelder kun oppstart av planarbeid og har derfor ingen vesentlige økonomiske konsekvenser for kommunen nå. Et eventuelt solkraftanlegg kan gi noe inntekt i form

av eiendomsskatt, men kommunedirektøren vurderer at det samlet sett ikke vil ha store økonomiske konsekvenser. I tillegg kan lokal produksjon av strøm gi muligheter for lokal verdiskaping, for eksempel gjennom teknisk drift, vedlikehold eller samarbeid med lokale aktører.

Konklusjon

Kommunedirektøren vurderer at planinitiativet er godt utarbeidet. Samtidig avviker tiltaket fra kommuneplanens arealdel og prinsippene for fornybar energi i samfunnsdelen. På bakgrunn av dette anbefales det ikke å starte opp planarbeid for sol- og batteripark på Skipmannsheia.

Vedlegg

- 1 Planinitiativ Skipmannsheia Solkraftverk og batteripark.pdf
- 2 Plangrense Skipmannsheia Sol- og batteripark.pdf
- 3 Vedlegg 2 Skisser og illustrasjoner Skipmannsheia Sol- og batteripark.pdf
- 4 Vedlegg 3 - Situasjonsplan Skipmannsheia Sol- og batteripark
- 5 Vedlegg 4 - Fagrapport friluftsliv Skipmannsheia Sol- og batteripark
- 6 Vedlegg 5 - Fagrapport Landskap - Skipmannshei Sol- og batteripark
- 7 Vedlegg 6 - Fagrapport Naturmangfold Skipmannsheia Sol- og batteripark
- 8 Vedlegg 7- Sammenstilling KU alle utredningstema - Skipmannsheia
- 9 Vedlegg 8 - Befaringsnotat arkeologi Skipmannsheia

Andre dokumenter i saken